

Kick-off Academische Werkplaats langdurige ggz

17 september 2025 - Publieksverslag

Op 17 september kwamen ruim 70 mensen samen voor de feestelijke start van de Academische Werkplaats langdurige ggz (AW lggz). Zorg- en onderwijsprofessionals, beleidsmakers, onderzoekers, ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten gingen in dialoog over complexe (woon)zorgvragen, participatie, inclusie en herstelgerichte zorg.

Het werd een dag van ontmoeting, reflectie en inspiratie, met aandacht voor de balans tussen zorg- en regellogica. Belangrijke kernpunten waren de rol van onderwijs en jonge zorgprofessionals, flexibiliteit en durf in beleid en zorg, en werkelijk luisteren naar cliënten en hun naasten. Met nieuwsgierigheid en oog voor elkaars perspectief.

De bijeenkomst begon met woorden van Peter van Dijken (Trimbos-instituut) en Michiel Geschiere (ministerie van VWS).

- Peter herinnerde aan een onderzoek van 25 jaar geleden - Een keten van lege zondagen¹ - waarin de problemen van mensen met langdurige psychische kwetsbaarheid centraal stonden. *“Veel van die problemen zijn nog steeds actueel,” zei hij, “maar met deze werkplaats kunnen we samen verschil maken.”*
- Michiel benadrukte dat in beleid lange tijd beheersvraagstukken een grote rol speelden. De Academische Werkplaats luidt volgens hem een nieuw tijdperk in: met meer aandacht voor herstel en kwaliteit van leven.

Even landen

Ervaringsdeskundig adviseur Tim Knoote stelde zichzelf voor en zijn collectieve ademtoefening hielp de deelnemers om niet alleen “met het hoofd” aanwezig te zijn, maar ook met gevoel.

¹ Een Keten van lege zondagen. *Tekorten in de zorg voor langdurig zorgafhankelijke patiënten in het APZ, vergeleken met een standaard.* B. van Wijngaarden, M.F.M. Bransen, H.J. Wennin, (uitgever: Ggz Nederland, Utrecht, 2001)

3 belangrijke thema's

In de zogenoemde 'oogstsessies' stonden 3 thema's centraal uit het rapport [Perspectief in de langdurige qgz](#). Deelnemers gingen in kleine groepen in dialoog over de vragen:

- **Wat is wenselijk?**
- **Wat kunnen en durven we te doen?**

Deze thema's waren:

1. Herstelondersteunende zorg en ondersteuning

Deelnemers spraken over de balans tussen eigen regie en structuur. Herstel is meer dan zelfstandigheid alleen; het kan op verschillende manieren vorm krijgen. Het belang van naasten en ervaringsdeskundigen werd benadrukt, net als het ontwikkelen van reflectieve vaardigheden bij studenten. Ook kwam de vraag op hoe je herstel meet en wat dit betekent voor beleid. De kern: herstel vraagt om maatwerk, samenwerking en een brede blik.

2. Zorg voor complexe groepen

Bij mensen met meerdere en zware problemen ontstond een dilemma: zijn er nieuwe woonvormen nodig of kan zorg beter worden georganiseerd op de huidige woonplek? De dialoog liet zien dat beide perspectieven waardevol zijn. Succesfactoren zijn onder andere kleinschaligheid, wijkbinding en naasten dichtbij. Tegelijk is er een kleine groep die méér bescherming en flexibiliteit nodig heeft. In de gesprekken tussen beleid, zorg en ervaringskennis bleek hoe belangrijk het is om elkaar te bevragen en samen te zoeken naar oplossingen.

3. Participatie en inclusie

Meedoen gaat verder dan participatie alleen: het draait om inclusie: je vanzelfsprekend onderdeel voelen van de samenleving. Deelnemers benoemden belemmeringen zoals (zelf)stigma, beperkte tijd in de zorg en hardnekkige beelden dat cliënten "niet veel kunnen". Tegelijk werden kansen genoemd: meer ruimte voor peer support, kunst- en cultuurprojecten, en het versterken van verbinding in de wijk. Alles begint bij het gesprek: wat zijn de wensen en dromen van iemand zelf? Verbinding bleek hét sleutelwoord.

>> [Lees het volledige verslag van de oogstsessies](#)

Panelgesprek: zorglogica versus Regellogica

's Middags reflecteerden panelleden uit zorg, beleid, onderwijs en cliëntenorganisaties op de oogstsessies. Enkele inzichten:

- **Zorgprofessionals** moeten meer ruimte en ondersteuning krijgen voor reflectie en intervisie.
- **Onderwijs** speelt een sleutelrol: nieuwsgierigheid en weerbaarheid zijn net zo belangrijk als kennis.
- **Gemeenten en wijken** zijn onmisbaar bij inclusie maar worstelen vaak met hoe ze dit goed kunnen doen.

- **Stigma en zelfstigma** blijven hardnekkige belemmeringen. Mensen zijn méér dan hun diagnose.

Toekomstvisie en wensen

Tot slot deelden betrokken organisaties hun dromen en wensen voor de Academische Werkplaats:

- Een **vrijplaats voor verbinding en reflectie**, waar praktijk, onderwijs, cliënten en naasten elkaar ontmoeten.
- **Onderzoek dat ontstaat waar verandering nodig is** en waarvan de resultaten goed landen in de praktijk.
- Meer **ruimte voor ervaringskennis** en de mens als uitgangspunt, niet het systeem.
- Elkaar blijven **bevragen, luisteren** en “een beetje aardig zijn”.

Samen verder

Met een gezamenlijk fotomoment werd de kick-off afgesloten. De Academische Werkplaats langdurige ggz is officieel van start.